

GRANSKNINGSUTLÅTANDE
TILLGÄNGLIGHETSIGN
Ulf Otendal
DATUM
2021-05-06

SENASTE ÄNDRING

1 OMFATTNING

Granskningen omfattar utformning av nybyggnad av publik lokal med avseende på tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga.

Projektet omfattar en flytande publik badplats med mötes- och serveringsverksamhet i två våningsplan fördelat på två huskroppar.

Adress: Munkbrohamnen, Gamla Stan, Stockholm

2 UNDERLAG

Underlag för granskning är bygglovshandling från OOPEAA Nordic Urban Arkitekter, daterad 2021-05-04.

3 KRAV

Underlagen har granskats mot de generella krav som ställs i PBL och PBF samt de bestämmelser och allmänna råd som finns i Boverkets Byggregler BBR 29.

Dimensionerande rullstol:

För publika lokaler och arbetsplatser är elektrisk utomhusrullstol klass B dimensionerande.

Vändcirkel min 1,5 m och min 80 cm passagemått för dörrar (10M).

Gäller både in- och utvändigt och i fasad.

Tillgänglig arbetsplats definieras i AFS 2020:1.

Kravnivå Tillgänglighet

Restaurangspecifika arbetsplatser som storkök med tillhörande funktioner som till exempel disk- och kylrum, barer och funktioner som är knutna till servicen som arrangé och rangering bedöms inte behöva uppfylla tillgänglighet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Detta på grund av att personal som nyttjar ovan nämnda funktioner förväntas kunna utföra de flesta, och i vissa fall, samtliga arbetsuppgifter som krävs för att arbetsplatsen ska vara effektiv som till exempel tunga lyft och att kunna nå högt placerad utrustning.

Det finns även en säkerhetsaspekt bakom bedömningen då nyttjandet av ovan nämnda funktioner är kopplat till utrustning som man kan skada sig på, till exempel vassa verktyg och heta stekbord/ugnar/plattor.

4 KOMMENTARER*BBR 29***4.1 Tillgänglighet och användbarhet på tomter***BBR 3:12***4.1.1 Angöring & Hkp-parkering***§3:122*

Ska kunna ordnas inom 25 meter från tillgänglig entré.

*OK**Kommentar:*

Både angöring och plats för Hkp-parkering bedöms möjlig att ordna intill gångvägsspången som angör Södra Riddarholmshamnen.

GRANSKNINGSUTLÅTANDE
TILLGÄNGLIGHETSIGN
Ulf Otendal
DATUM
2021-05-06

SENASTE ÄNDRING

- 4.1.2 Gångvägar - Gångvägsspångar §3:122
Ska ha en fri bredd på minst 1,5 meter alternativt förses med vändzoner OK
med högst 10 meters mellanrum.
- Kommentar:*
Anläggningen knyts till kajkanter via fyra gångvägsspångar med godkända bredder och med mycket milda lutningar, mellan 1:42 till 1:150.
- 4.1.3 Gångytor - Gångvägsspångar §3:1221
Markbeläggningen ska vara fast, jämn och halkfri. Bevakas vid projektering och produktion
- Kommentar:*
Gångvägsspångarnas gångytor planeras byggas av längsgående timmer. Bevaka att mellanrummen mellan timmerstockarna blir max cirka 10mm så att det inte blir risk för att hjul till rullande hjälpmedel (rullstolar och rollatorer) kan fastna i springorna.
- Bevaka även att gångvägsspångarna utförs så att det inte blir höjdskillnader mellan spångarna och ytorna de möter, både vid anläggningen och vid kajkanterna.*
- 4.1.3.1 Gångytor - Anläggningen §3:1221
Markbeläggningen ska vara fast, jämn och halkfri. OK
- Kommentar:*
Gångytor blir utförda med olika typer av trall med små mellanrum.
- 4.1.4 Utvändiga Ramper §3:1222
Max lutning 1:12, finns det utrymme bör man sikta på lutning 1:20. Ska Prel. OK
förses med avåkningsskydd, minst 40mm, och ledstänger på båda sidor. Bevakas vid projektering och produktion
- Kommentar:*
Anläggningens avdelning för omklädning, spa och gym har cirka 200mm höjdskillnad till de generella gångytorna. Höjdskillnaderna tas upp av 7 st ramper med godkända mått och lutningar, 1:20.
- 4.1.5 Utvändiga Kontrastmarkeringar §3:1223
Viktiga funktioner, trappor och dörrar ska vara lätta att hitta. Bevakas vid projektering och produktion
Ej möjligt att bedöma i detta skede.
- 4.1.6 Utvändig orienterande belysning §3:1224
Viktiga funktioner, trappor och dörrar ska vara lätta att hitta. Bevakas vid projektering och produktion
Ej möjligt att bedöma i detta skede.

GRANSKNINGSUTLÅTANDE
TILLGÄNGLIGHETSIGN
Ulf Otendal
DATUM
2021-05-06

SENASTE ÄNDRING

- 4.1.7 Utvändig orienterande skyltning §3:1225
Viktiga funktioner, trappor och dörrar ska vara lätta att hitta.
Ej möjligt att bedöma i detta skede. *Bevakas vid projektering och produktion*
- 4.2 Tillgänglig byggnad** BBR 3:13
- 4.2.1 Entré och kommunikationsutrymmen §3:142
OK
- Kommentar:*
Anläggningens samtliga entréer bedöms ha godkända manöverutrymmen och höjdskillnader mellan ute och inne.
- 4.2.2 Gångytor i byggnader §3:1421
Gångytor ska vara fasta, jämna och halkfria. OK
- 4.2.3 Reception – Shop/Tickets, entréplan §3:1451
Ska vara tillgänglig för elektrisk rullstol klass B, vändcirkel 1,5 meter framför disk. *Bevakas vid projektering och produktion*
- Kommentar:*
Disken ska vara försedd med teleslinga för att underlätta för personer med nedsatt hörsel som bär hörapparat.
- Minst 1,0 meter av disken bör ha en låg höjd som passar personer som sitter i rullstol, lämplig höjd är 0,8–0,9 meter eller vara utrustad med en sektion som är höj/sänkbar.*
- Disken bör helst byggas så det finns utrymme under disken för knän och fötter för personer som använder rullstol. Disken behöver ha plats för 1500mm vändcirkel både framför och bakom, receptionspersonal ska kunna sitta i rullstol.*
- 4.2.4 Kontrastmarkeringar-målpunkter §3:1423
Viktiga funktioner, trappor och dörrar ska vara lätta att hitta.
Ej möjligt att bedöma i detta skede. *Bevakas vid projektering och produktion*
- 4.2.5 Belysning för orientering §3:1424
Viktiga funktioner, trappor och dörrar ska vara lätta att hitta.
Ej möjligt att bedöma i detta skede. *Bevakas vid projektering och produktion*
- 4.2.6 Orienterande skyltar §3:1425
Viktiga funktioner, trappor och dörrar ska vara lätta att hitta.
Ej möjligt att bedöma i detta skede. *Bevakas vid projektering och produktion*

GRANSKNINGSUTLÅTANDE
TILLGÄNGLIGHETSIGN
Ulf Otendal
DATUM
2021-05-06

SENASTE ÄNDRING

*Kommentar:**Anläggningens olika avdelningar och specifika utrymmen avsedda för besökare samt alla dörrar till RWC och vanliga WC behöver försees med skyltning med god ljushetskontrast, minst 40% mot bakgrund.*4.2.7 Dörrar och portar

Anläggningens samtliga dörrar skall ha min 0,8 meters passagemått undantaget dörrar till vanliga WC och tekniska utrymmen.

Det mäts vid 90 graders öppnat dörrblad och måttet måste klara dörrblad och eventuellt klämskydd.

Dörrar/dörrkarm/foder ska ha god ljushetskontrast, minst 40%, mot omgivande vägg.

§3:143
Prel. OK
Bevakas vid
projektering och
produktion4.2.7.1 Dörrar och portar – Mellan korridor och Office, entréplan*Kommentar:**Dörren klarar inte minst 250mm mellan dörrkarm och sidovägg i korridoren. Antingen justeras dörrhålet eller så behöver dörren försees med dörrautomatik.*§3:143
Bevakas vid
projektering och
produktion4.2.7.2 Dörrar och portar – RWC, tillgänglig omklädning, entréplan*Kommentar:**Möbleringen utanför dörren till den nedre RWC/D för omklädning behöver kortas ner för att erbjuda minst 300mm fritt i sidled från dörrbladets svepyta.*§3:143
Bevakas vid
projektering och
produktion4.2.7.3 Dörrar och portar – RWC vid Skycafé, övre plan*Kommentar:**Dörren hängs om för att erbjuda bättre funktionsyta i sidled invändigt.*§3:143
Bevakas vid
projektering och
produktion4.2.8 Dörrtrösklar

Trösklar bör undvikas om möjligt (brand- eller ljudskäl). För innerdörrar rekommenderas gummitröskel, tröskelplatta (10 mm) eller fasad övergångströskel.

Praxis anger att vertikal kant på tröskel ej får vara högre än 20 mm, fasad kant 25 mm, annars kompletteras med fasad list eller tröskelramp, lutning max 1:12.

§3:143
Bevakas vid
projektering och
produktion

GRANSKNINGSUTLÅTANDE
TILLGÄNGLIGHETSIGN
Ulf Otendal
DATUM
2021-05-06

SENASTE ÄNDRING

4.2.9 Dörröppningsautomatik (DA)

Normalt skall dörr med dörrstängare ha DA om den ska vara tillgänglig. Armbågskontakter (AK) ska monteras enligt BBR 3:143.

§3:143
Bevakas vid
projektering och
produktion

Kommentar:

Samtliga dörrar som utrustas med dörrstängare, brand eller beställarkrav, behöver förses med DA och AK. Om dörrar kan ställas upp mot brandmagener faller kravet på DA och AK.

Utrymmen som är utrustade med flera dörrar kan behöva utrustas med DA och AK på minst två dörrar beroende på hur rörelsemönstren till/från/genom utrymmena förväntas fungera.

Pardörrar behöver enbart förses med DA och AK i det ena dörrbladet förutsatt att dörrbladet klarar minst 800mm passagemått.

Dörrar till utrymmen som har tillgängliga alternativ som omklädning, vanliga WC och basturum behöver inte förses med DA och AK även om de förses med dörrstängare. Även dörrar till tekniska utrymmen är undantagna.

Anvisning:

-Om brandkonsult anger att dörr ska ha dörrautomatik så gäller alltid det kravet före ev. annan kommentar i detta dokument.

4.2.10 Kodlås/porttelefon mm

Monteras i höjdzonen 80-120 cm över golv/mark, samt 70-100 cm från inre väggvinkel och dörrrens svepyta och grupperas med utvändig armbågskontakt.

§3:143
Bevakas vid
projektering och
produktion

4.2.11 Hissar och lyftanordningar

Lägsta krav är hiss med korgmått 1,1 x 1,4 meter med minsta dörröppning på 0,9 meter, (SS-EN 81-70). Hissdörrar ska ha automatik.

§3:144
Prel. OK
Bevakas vid
projektering och
produktion

Kallelseknappar skall sitta i höjdzonen 800-1100mm ö.g. och min 500mm från innerhörn. Kallelseknappar skall vara kontrastmarkerade. I korg skall manöverpanel hålla samma höjdmått samt min 400mm från innerhörn, helst centrerad i korg. Paneler utformas lämpligen enligt Bilaga B i SS-EN 81-70:2018.

Kommentar:

Anläggningens båda hissar bedöms ha godkända korg- och dörröppningsmått för plats för sjukbår, (1,1 x 2,1 meter och 0,9 meter). Hissarna bedöms förses med automatiska dörrar som öppnar i sidled.

Placering av kallelseknappar bevakas i senare skede.

GRANSKNINGSUTLÅTANDE
TILLGÄNGLIGHETSIGN
Ulf Otendal
DATUM
2021-05-06

SENASTE ÄNDRING

- 4.2.12 RWC §3:1453
Publika lokaler som har toaletter för allmänheten eller personal bör ha minst en tillgänglig toalett (RWC) per våning.
OK
- Kommentar:*
Anläggningens fyra toalettgrupper är försedda med var sin RWC antingen i direkt närhet eller inom godtagbart avstånd.
- INFO:*
RWC-Dörr skall ha minst 700mm från innerhörn och dörrblad (handtagssidan) och utrustas med draghandtag på insida dörrblad. RWC stol skall ha armstöd. Toastol skall vara monterad minst c1100 från sidovägg. Oftast är det önskvärt att toastol placeras mot väggen mitt emot dörren. Handfat monteras c/500 mm från sidovägg och 825 mm över golv (inte 800 mm som är praxis) då skåldjupet mellan olika fabrikat skiljer sig markant vilket kan medföra att en person i rullstol inte klarar att rulla in under handfattet. (Minsta avstånd mellan handfat och toastol får ej understiga 800 mm). Handfatsblandare skall ha lång pip + arm. Spegeln monteras så nära överkant handfat som möjligt. Tvål, pappershållare, krokar mm monteras ej högre än uk 1200 öfg.
- 4.2.13 Tillgänglig omklädning - Besökare §3:1453
OK
- Kommentar:*
Anläggningens avdelning för omklädning erbjuder dels två RWC med duschkapacitet och separata omklädningsbåsar och duschbåsar med möjlighet till 1500mm vändcirkel.
- 4.2.13.1 Tillgänglig omklädning - Personal §3:1453
OK
- Kommentar:*
Båda omklädningsrummen för personal är utrustade med var sin RWC med duschkapacitet.
- 4.2.14 Tillgänglig bastu – Sauna 1 och 2 §3:1453
OK med kommentar
- Kommentar:*
Båda bastuutrymmena är tillgängliga med dörr som klarar minst 800mm passagemått samt rimliga golvytor för personer med rullande hjälpmedel.
- I och med att dessa utrymmena inte lämpar sig för dörrautomatik, värmen skulle försvinna ut genom dörren om den skulle stå öppen i 10-15 sekunder, bedöms det som tillgängligt att dörrstängarna kalibreras så att stängningskraften blir så låg som möjligt.*

GRANSKNINGSUTLÅTANDE
TILLGÄNGLIGHETSIGN
Ulf Otendal
DATUM
2021-05-06

SENASTE ÄNDRING

4.2.15 Tillgänglig pool§3:1453
OK med
kommentar*Kommentar:**Det bedöms inte finnas krav på att poolerna ska vara tillgängliga.**Det skulle dock uppskattas om någon pool utrustades med utrustning för att hjälpa personer med nedsatt rörlighet i och ur poolen.**Denna utrustning är dock kopplad till att det finns skolad personal för uppgiften, oklart i detta skede hur verksamheten planerar runt detta.*4.3 **Säkerhet vid användning***Punkter i kap 8 BBR, som kan ha bäring på tillgänglighet.*4.3.1 Kontrastmarkering av trappsteg§8:232
Bevakas vid
projektering och
produktion

Första och sista stegkant skall kontrastmarkeras. (Minst 40% ljushetsskillnad mellan golv/trappmaterial enligt NCS svartvita skala).
Gäller samtliga trappor, både utom- och inomhus.

4.3.2 Räcken§8:2321
Bevakas vid
projektering och
produktion

Räcken skall vara min 0,9 m höga, alternativt minst 1,1 m höga om fallhöjden överstiger 3,0 m, och icke klättringsbara.

4.3.3 Ledstänger§8:2322
Bevakas vid
projektering och
produktion

Skall finnas på två sidor och passera första och sista stegkant med 30 cm. Gäller både trappor och ramper, både inom- och utomhus.

4.3.3.1 Ledstänger – Trappor i anslutning till gradängtrappor§8:2322
Bevakas vid
projektering och
produktion

Skall finnas på två sidor och passera första och sista stegkant med 30 cm.

*Kommentar:**Bevaka att de vanliga trapporna i anslutning till samtliga gradängtrappor behöver utrustas med minst två ledstänger som löper kontinuerligt i hela trappornas längd.**Trapporna behöver även utformas så att ledstängerna inte blockerar tillträde till gradängtrapporna. En vanlig lösning på detta är att bygga trapporna så breda att det får plats en ledstång utmed borte sidan av trappan samt en i trappan centralt placerad ledstång som nås från båda håll. Detta utreds i detalj i senare skede.*4.3.4 Motordrivna dörrar§8:33
Bevakas vid
projektering och
produktion

Ska utrustas med sensor alternativt att dörrbladets slagyta markeras i golv/mark om inte dörren utrustas med Low-Energy-automatik.

GRANSKNINGSUTLÅTANDE
TILLGÄNGLIGHETSIGN
Ulf Otendal
DATUM
2021-05-06

SENASTE ÄNDRING

4.3.5

Glas kontrastmarkeras

Oskyddat glas som riskerar sammanstötning, skall kontrastmarkeras med tydliga markeringar på höjd både för sittande och stående personer. Lämplig höjd ca 1,1-1,5 meter öfg. Frostad film bör undvikas. Opak film syns bättre.

§8:351
Bevakas vid
projektering och
produktion

Kommentar:

Anläggningens entré- och vindfångsdörrar, samt övriga glasdörrar och glaspartier som kan misstas för öppningar behöver förses med kontrasterande behandling.

Att välja glasdörrar/partier med tvärgående ramverk är ett bra sätt att uppfylla krav på kontrastmarkering av glasytor.

5

UTLÅTANDE

Projektet är ambitiöst och väl utformat.

En del noteringar berör saker som inte är klara eller inte har redovisats. Några noter berör saker som behöver beaktas i projektering och produktion. Det hör till normal process.

Beaktas dessa punkter är det är min bedömning att projektets utformning uppfyller bygglagstiftningens krav på tillgänglighet för personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga.

Ulf Otendal070-499 72 44
ulf@novatil.seSakkunnig kontrollant av tillgänglighet, TIL2.
Nr 5920 Kiwa/Swedcert